

Ammattilaisen ympäristöosaamisen kehittäminen 2011

Kestävän kehityksen ymmärtäminen ja ongelmien ratkaiseminen edellyttää kokonaisuuksien ymmärtämistä ja syy-seuraussuhteiden hahmottamista. Ammatillisessa koulutuksessa tämä tarkoittaa omaan ammatitilaan liittyvien prosessien ja järjestelmien sekä erilaisten vuorovaikutustaitojen ymmärtämistä ja hallintaa. Keskeistä on oman työn suunnittelu kokonaisuutena kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, jolloin luodaan myös edellytyksiä työyhteisön arkikäytäntöjen muuttamiseksi kestävämmäksi.

Tämän kyselyn tarkoituksena on kartoittaa mitä tietoa ja taitoa tarvitaan eri aloilla nyt ja tulevaisuudessa, voidaksemme toimia erilaisissa työyhteisöissä kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Kartoitukseen on kerätty kestävän kehityksen osa-alueita laajasti monesta eri näkökulmasta.

Mitä seuraavista sisältöalueista koet tarvitsevan nyt ja tulevaisuudessa ammatissasi hallitaksesi ympäristöosaamisen ja kestävän kehityksen.

1 = tarvitsee
2 = ei tarvitse
0 = en osaa sanoa

Ympäristöosaaminen ja kestävä kehitys	1	2	0
Kestävän kehityksen yleinen merkitys ja eri osa-alueiden sisällön ymmärtäminen			
Kestävän kehityksen yleiset asiakirjat ja strategiat			
Ympäristöasioiden hallinta- ja toimintajärjestelmät, esim. ympäristöjärjestelmät			
Organisaation ympäristöhallintajärjestelmän visio ja strategia			
Ympäristölainsäädäntö ja määräykset			
Vastuullinen yritystoiminta: yrityksen ympäristö- ja yhteiskuntavastuu			
Ympäristöinvestoinnit ja toimet			
Ekotehokkuus ja taloudellinen kestävyys–kustannukset ja säästöt			
Tuotteen valmistamiseen kuluvien luonnonvarojen kulutus: MIPS-laskut, jalanjäljet			
Ympäristötekniikan kehittyminen			
Ympäristönsuojeluun liittyvien käytäntöjen suunnittelu omalla työpaikalla			
Elinkaariajattelun perusteet			
Kestävät toimintatavat työn arjessa: ympäristövastuulliset ja turvalliset työkäytännöt			
Materiaali ja energiatehokkuus työtehtävissä			
Koneiden ja laitteiden oikea käyttö ja huolto			
Vastuullisuus työntekijänä ja ammattilaisena			
Ympäristöystävällisten tuotevaihtoehtojen tai toimintatapojen vertailu omassa työssä			
Ympäristöhuoltoon liittyvä neuvonta ja opastus, esim. jäte- ja kierrätysneuvonta			
Elinikäisen oppimisen taidot			
Tutkiva työote, oman toiminnan arviointi ja kehittäminen			

1 = tarvitsee
2 = ei tarvitse
0 = en osaa sanoa
EKOLOGINEN JA TALOUDELLINEN KESTÄVYYS

Ympäristövastuulliset toimintatavat arkikäytännössä	1	2	0
Ekologisen ja taloudellisen kestävyden yhteys			
Ekologisesti kestävien materiaalien ja raaka-aineiden käyttö			
Raaka-aineiden ympäristövaikutukset			
Ympäristöystävällisen teknologian käyttö			
Ympäristömuutosten ja ihmisen toiminnan vaikutusten tarkastelu			
Energia ja vesi	1	2	0
Energian ja veden kulutus oman alan työympäristössä / työtehtävissä			
Energiatehokkuus			
Energian säästämisen keinot			
Energiatehokkaat ja vettä säästävät työtavat			
Lämmitys: tilojen lämpötilojen tarkkailu, ilmastointi			
Hankintojen ympäristölähtöisyys ja kestävä kulutus	1	2	0
Tuotteiden ympäristönäkökohtien huomioonottaminen hankinnoissa			
Raaka-aineiden / tuotteiden ekologinen selkäreppu ja elinkaari			
Ympäristö- ja energiamerkit sekä vastuullisen tuotannon tunnukset			
Ympäristömerkittyjen tuotteiden tunnistus			
Yrityksen jätehuolto: lajittelu ja kierrätys	1	2	0
Jätekartointu: yrityksen / työkohteen jätelajit			
Lajittelujärjestelmän kehittäminen / lajittelun toimivuuden tarkkailu			
Materiaalien, koneiden, laitteiden kierrätys			
Jättemäärän seuranta ja tilastointi			
Jätteiden käsittely, pakkaus, merkinnät, varastointi			
Jätehuoltosuunnittelu, lajitteluohjeet, perehdyttäminen			
Kuljetukset ja liikenne	1	2	0
Logistiikka ja kuljetusten ympäristövaikutukset			
Erilaisten liikkumismuotojen ympäristövaikutukset ja kulkutapavalinnat			
Rakennus ja piha-alueiden hoito ja ylläpito	1	2	0
Esteetön/ viihtyisä piha, rakennus, tilat: esteettömyyttä tukevat ratkaisut			
Kiinteistön korjaukset			
Viihtyisyyden ja esteettisyyden luominen ja lisääminen työympäristössä			

1 = tarvitsee
2 = ei tarvitse
0 = en osaa sanoa
SOSIAALINEN JA KULTTUURINEN KESTÄVYYS

Työterveyttä ja -turvallisuuata edistävät toimintatavat	1	2	0
Sosiaaliset taidot arjessa: vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot, tavat ja käyttäytyminen			
Tasa-arvo, oikeudenmukaisuus ja toisen kunnioittaminen työpaikalla			
Kokemukset erilaisista sosiaalisista työympäristöistä (erilaisten kulttuurien kohtaaminen, erityisryhmät, vuorovaikutustilanteet)			
Ravinto, terveys ja ympäristönäkökohdat	1	2	0
Ruokatuotannon ympäristö- ja sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset			
Lähi- ja luomuruoka ruokailussa			
Ekologiset ruokavalinnat			
Terveelliset elämän tavat	1	2	0
Liikunta ja harrastetoiminta: henkilökohtaisen liikuntaohjelman laatiminen			
Omien elämäntapojen ja valintojen merkitys fyysiselle ja psyykkiselle terveydelle ja hyvinvoinnille			
Liikunnan merkityksen ymmärtäminen työ- ja toimintakyvyn ylläpitäjänä ja edistäjänä			
Oman alan fyysisen työ- ja toimintakyvyn vahvuuksien ja heikkouksien tunnistaminen			
Tyhy-toiminta			

Ympäristöhuollon työturvallisuus	1	2	0
Työturvallisuuden merkitys työntekijän, työyhteisön, yrityksen ja kannalta			
Ympäristö- ja työturvallisuusriskien tunnistaminen ja torjuminen			
Työntekijän vastuut ja velvollisuudet työyhteisössä			
Kemikaalien ja ongelmajätteiden oikea käsittely			
Osallistuminen turvallisuuskartoitukseen			
Kemikaalien oikea käyttö ja työturvallisuus			
Varautuminen vaaratilanteisiin	1	2	0
Turvallisuusohjeiden läpikäynti : paloturvallisuus, tapaturmat ja vaaratilanteet			
Ensiaputaidot: EA1-koulutus			
Henkilöstön turvallisuuskoulutus, esim. työturvallisuuskorttikoulutus			
Ympäristöonnettomuudet ja vahingot			
Kohteen turvallisuus: poistumistieharjoitukset			
Oman ammatin työturvallisuusasiat ja toimintaohjeet	1	2	0
Kemikaaliturvallisuus työtehtävissä			
Koneiden ja laitteiden käyttöturvallisuus			
Työtilojen turvallisuusratkaisujen parantaminen			
Läheltä piti -tilanteiden seuranta			
Piha-alueen liikennejärjestelyjen parantaminen			
Turvallisuus liikenteessä/liikenneturvallisuus			

Ammattilaisen ympäristöosaamisen kehittäminen 2011

1 = tarvitsee
2 = ei tarvitse
0 = en osaa sanoa

Henkilöstön hyvinvointi /sosiaalisesti kestävä työympäristö	1	2	0
Työkyvyn ylläpito ja työssä jaksaminen			
Ennaltaehkäisevä työsuojelutoiminta			
Työympäristön terveellisyys, tilojen viihtyisyys ja työolojen parannustoimenpiteet			
Kiusaamisen ja syrjäytymisen ennaltaehkäisy ja puuttuminen kiusaamistilanteisiin			
Erilaisuuden ja ihmisoikeuksien käsittely			
Kiusaamistilanteiden käsittely ja ehkäisyn käytännöt ja ohjeet			
Kuuleminen ja osallistuminen käytäntöjen kehittämiseen, vaikutusmahdollisuudet			
Työilmapiirin merkitys hyvinvoinnille ja keinot vaikuttaa oman työyhteisön ilmapiiriin ja viihtyvyyteen			
Kehityskeskustelut			
Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys työpaikalla	1	2	0
Erytisryhmien työllistäminen ja ohjaus			
Vuorovaikutustaidot eri kulttuuritaustaisten työntekijöiden kesken			
Nuorten kulttuurin tunteminen ja huomioonottaminen			
Vieraan kulttuurin tuntemus ja arvostaminen			
Eri kulttuurien, kansallisuuksien ja uskontojen ja niihin kuuluvien tapojen huomioonottaminen asiakaspalvelussa / palvelutilanteissa			
Kulttuuri ja uskontosidonnaisten ruokavalioiden tunteminen			
Etniset ruoat ja etnisten ruokakulttuurien tunteminen			
Eettisten tuotantotapojen ja raaka-aineiden tuntemus			